

Prostatický špecifický antigén-voľný (fPSA)

Materiál

Sérum

Odber materiálu

Odber krvi najskôr 48 hod po vyšetrení per rectum, po masáži prostaty a najskôr 2 týždne po biopsii prostaty

Frekvencia vyšetrenia

4 x týždenne **Statim**

Nie

Referenčné hodnoty fPSA v %: 27 - 100

Interferencie

Stanovenie nie je ovplyvnené ikterom (konjugovaný bilirubín < 25 mg/dl, nekonjugovaný bilirubín < 25 mg/dl), lipémiou (triacylglyceroly < 1000 mg/dl), hemolýzou (hemoglobín < 1000 mg/dl).

Stručný medicínsky význam

Prostatický špecifický antigén je glykoproteín podobnej štruktúry ako gladulárne kalikreíny. Má funkciu serínových proteínáz. Proteolytická aktivita PSA je v krvnom riečišti inhibovaná inhibítormi serínových proteáz, ktoré vytvárajú s PSA komplexy. PSA je v krvi prítomný aj vo voľnej forme, avšak je proteolyticky inaktívny. Samotný výsledok PSA nemôže slúžiť na diagnózu pri skríningu alebo na včasnú detekciu rakoviny prostaty, pretože PSA nie je špecifický pre rakovinu prostaty. PSA je orgánovo špecifický a je produkovaný hlavne prostatickým sekrečným epitelom. Jeho hodnoty môžu byť zvýšené pri nemalígnych stavoch, ako je napríklad benígna prostatická hyperplázia (BPH). Mnohé štúdie zaznamenali signifikantne nižšie percento voľného PSA u pacientov s rakovinou prostaty než pri benígnych ochoreniach alebo pri bežných kontrolách. Bolo dokázané, že pomer fPSA/PSA vylepšuje senzitivnosť a špecifickosť u pacientov s hodnotami celkového PSA v rozsahu 4-10 µg/l, v tzv. „sivej zóne“. Tento pomer nemôže byť použitý na rozlíšenie medzi hyperpláziou

prostaty a rakovinou prostaty u pacientov s terapiou, hlavne hormonálnou. Na diagnostiku karcinómu prostaty je potrebná jej biopsia.